

ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Κείμενο: Σ'έναν συνοριακό σταθμό

Από παιδί είχε μανία με τα τρένα. Μεγάλη μανία. Το έσκαγε από το σχολείο, με τα βιβλία παραμάσχαλα¹, και πού τον έχανε, πού τον έβρισκες, στο σταθμό. Έμεναν σε μια μικρή επαρχιακή πόλη.

Τρύπωνε σε μια γωνιά κι εκεί καθότανε ώρες ολόκληρες και κοίταζε. Όχι μόνο τα τρένα που ολοένα ερχόντουσαν και ολοένα φεύγανε, μα όλη η ατμόσφαιρα εκεί τον γοήτευε. Από το πολύ το σκασιαρχείο έμεινε στην ίδια τάξη. Η μάνα του τού τις έβρεχε **ταχτικά**, αυτός το βιολί του².

Το όνειρό του, από τότε, δεν ήτανε να γίνει, όπως θέλανε άλλα παιδιά, αξιωματικός ή μηχανικός, μα σταθμάρχης. Ονειρευότανε τον εαυτό του σταθμάρχη στον κεντρικό σταθμό της πρωτεύουσας, με τη σκούρα μπλε στολή, με τα σιρίτια στα μανίκια. Κι ένιωθε μεγάλη συγκίνηση.

Συχνάζοντας στον σταθμό, είχε μάθει από μικρός όλες τις μανούβρες³ που γίνονται εκεί σαν είναι να 'ρθει ή σαν είναι να φύγει ένα τρένο.

Είχε μάθει ακόμη να παρατηρεί. Να μελετάει τα πρόσωπα των ταξιδιωτών. Άλλοι φτάνανε στον σταθμό με συνοδεία συγγενείς και φίλους κι αρχίζανε οι **ατέλειωτοι** αποχαιρετισμοί, οι συγκινήσεις και τα ρέστα. Άλλοι πάλι ερχόντουσαν και βρίσκανε ολόκληρη υποδοχή. Και ξανά οι συγκινήσεις και τα ρέστα. Μα κείνοι που ήταν η συμπάθειά του από τότε, ήταν οι μοναχικοί ταξιδιώτες. Αυτοί που φεύγουν ή έρχονται ολομόναχοι. Σαν είναι να φύγουνε, πηδάνε στο βαγόνι τους και χάνονται εκεί μέσα. Δεν κοιτάνε από το παράθυρο, γιατί ξέρουν πως δεν είναι κανένας για να τους αποχαιρετήσει, να τους πει: «Καλό ταξίδι!».

Το ίδιο σαν έρχονται. Κατεβαίνουν από το βαγόνι τους γρήγορα γρήγορα και τραβάνε κατευθείαν στην έξοδο. Ξέρουν πως δεν είναι κανένας για να τους πει: «Καλωσόρισες!».

Το είχε λοιπόν μεγάλο μεράκι να γίνει σταθμάρχης. Και τίποτα, μα τίποτα, δεν μπόρεσε να τον κάνει ν' αλλάξει γνώμη. Ούτε το ξύλο που ταχτικά έτρωγε από τη μάνα του ούτε που έμεινε στην ίδια τάξη δυο φορές.

Και γίνηκε σιδηροδρομικός, μα όχι σταθμάρχης. Δεν είχε τα «τυπικά προσόντα». Δεν τα κατάφερε να τελειώσει το σχολείο. Όμως, μέρα και νύχτα, βρισκότανε στο αγαπημένο του **περιβάλλον** κι αυτό του έφτανε.

Τώρα που είναι συνταξιούχος, λέει να καθίσει να γράψει ένα βιβλίο με τις αναμνήσεις του. Τριάντα δύο χρόνια έκανε σιδηροδρομικός. Υπηρέτησε σε πολλούς σταθμούς, μικρούς και μεγάλους, και είδε πολλά πράγματα. Έχει ένα σωρό αναμνήσεις.

Το είπε το σχέδιο του για το βιβλίο σ'έναν φίλο του, συνταξιούχο δάσκαλο, που τα κουτσοπίνουν παρέα τα βραδάκια. Το βρήκε **σπουδαίο** το σχέδιό του ο φίλος του. Μάλιστα του βρήκε και τον τίτλο του βιβλίου: «Απομνημονεύματα μιας μακράς σιδηροδρομικής ζωής». Κι αυτός του είπε: «Δάσκαλε, τι 'ναι τούτο; Μακρύ σα σιδερόδρομος είναι». Γελάσανε κι οι δυο τους και τσουγκρίσανε τα ποτήρια τους.

Σαμαράκης Αντ., (Ανθολόγιο Ε' & ΣΤ' δημοτικού)

1. Παραμάσχαλα: κάτω απ' τη μασχάλη
2. Το είχε μεράκι: το επιθυμούσε πάρα πολύ.
3. Μανούβρες: κινήσεις.

Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

1. Ο κεντρικός ήρωας το έσκαγε από το σχολείο, γιατί:
Α. βαριόταν να διαβάζει
Β. είχε πάθος με τα τρένα
Γ. φοβόταν τον δάσκαλο
Δ. ήθελε να πηγαίνει στο λούνα παρκ
2. Τα γεγονότα του κειμένου διαδραματίζονται:
Α. σε μια μεγάλη πόλη
Β. σε ένα νησί του Αιγαίου
Γ. σε ένα μικρό χωριό
Δ. σε μια επαρχιακή πόλη
3. Τι είχε μάθει ο πρωταγωνιστής της ιστορίας, όταν ήταν μικρός, συχνάζοντας στον σταθμό του τρένου;
Α. Τα δρομολόγια του τρένου.
Β. Τις κινήσεις του τρένου κατά την άφιξη και την αναχώρησή του.
Γ. Τους τακτικούς επισκέπτες του σταθμού.
Δ. Τους εργαζόμενους του σταθμού.
4. Από όλους τους ταξιδιώτες ποιους συμπαθούσε περισσότερο ο ήρωας της ιστορίας;
Α. Τους ηλικιωμένους ανθρώπους που ταξίδευαν μόνοι.
Β. Αυτούς που έρχονταν στον σταθμό με συνοδεία συγγενών και φίλων.
Γ. Αυτούς που έφευγαν ή έρχονταν μόνοι.
Δ. Αυτούς που ταξίδευαν τακτικά με τρένο.
5. Ποιες πληροφορίες δίνει ο συγγραφέας για τους «μοναχικούς ταξιδιώτες»;
Α. Έρχονται και φεύγουν μόνοι.
Β. Χαιρετούν μόνο τους εργαζόμενους στον σταθμό.
Γ. Κοιτούν επίμονα από το παράθυρο.
Δ. Έχουν θλιμμένο βλέμμα.
6. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις για τον ήρωα του κειμένου είναι λανθασμένη;
Α. Πήγαινε στον σταθμό, για να αποχαιρετήσει τους μοναχικούς ταξιδιώτες.
Β. Ονειρευόταν μεγαλώνοντας να γίνει σταθμάρχης.
Γ. Παρατηρούσε τα πρόσωπα των ταξιδιωτών που έφταναν στον σταθμό.
Δ. Έμεινε στην ίδια τάξη δυο φορές.
7. Δεν είχε τα «τυπικά προσόντα», δηλαδή:
Α. Δεν σπούδασε σε πανεπιστήμιο.
Β. Δεν είχε γνώσεις ξένων γλωσσών.
Γ. Δεν είχε την απαραίτητη εμπειρία.
Δ. Δεν τελείωσε το σχολείο.

- 8.** Ποια από τις παρακάτω προτάσεις **δεν** ισχύει, σύμφωνα με το νόημα του κειμένου;
- Α. Από το πολύ σκασιαρχείο έμεινε στην ίδια τάξη.
Β. Έγινε σταθμάρχης σε πολλούς σταθμούς, μικρούς και μεγάλους.
Γ. Υπηρέτησε ως σιδηροδρομικός τριάντα δύο ολόκληρα χρόνια.
Δ. Μεγαλώνοντας θέλησε να γράψει ένα βιβλίο με τα απομνημονεύματά του.
- 9. ταχτικά:** Ποια από τις παρακάτω λέξεις είναι συνώνυμη;
- Α. συχνά Β. σπάνια Γ. εκτάκτως Δ. αδιάλειπτα
- 10. ατέλειωτοι:** Ποια από τις παρακάτω λέξεις είναι συνώνυμη;
- Α. βιαστικοί Β. ανομολόγητοι Γ. ανολοκλήρωτοι Δ. θερμοί
- 11. περιβάλλον:** Ποια από τις παρακάτω λέξεις ανήκει στην ίδια οικογένεια λέξεων;
- Α. βλαστός Β. άβολος Γ. βλαβερός Δ. βλέμμα
- 12.** «Το βρήκε **σπουδαίο** το σχέδιό του ο φίλος του». Ποια από τις παρακάτω λέξεις είναι συνώνυμη της σημειωμένης με το νόημα που έχει στο απόσπασμα;
- Α. επιφανές Β. αξιόλογο Γ. χρήσιμο Δ. ασήμαντο
- 13.** «Η μάνα του τού τις έβρεχε ταχτικά, αυτός το βιολί του». Ποιο σχήμα λόγου εντοπίζετε στο απόσπασμα;
- Α. παρομοίωση Β. κυριολεξία
Γ. μεταφορά Δ. προσωποποίηση
- 14.** Σε ποια από τις παρακάτω προτάσεις υπάρχει προσωποποίηση;
- Α. Μακρύ σα σιδηρόδρομος είναι. Β. μα όλη η ατμόσφαιρα εκεί τον γοήτευε.
Γ. Κι ένιωθε μεγάλη συγκίνηση. Δ. Γελάσανε κι οι δυο τους
- 15.** «Όμως, μέρα και νύχτα, βρισκότανε στο αγαπημένο του περιβάλλον». Ποιο σχήμα λόγου υπάρχει στο απόσπασμα;
- Α. μεταφορά Β. ειρωνεία Γ. σχήμα κύκλου Δ. υπερβολή
- 16.** «τα πρόσωπα των ταξιδιωτών». Τι δηλώνει η Γενική;
- Α. τον κτήτορα Β. την ιδιότητα Γ. το περιεχόμενο Δ. τον δημιουργό
- 17.** «Το είπε το σχέδιό του για το βιβλίο **σ' έναν φίλο** του». Τι είναι συντακτικά η σημειωμένη λέξη;
- Α. υποκείμενο Β. άμεσο αντικείμενο Γ. έμμεσο αντικείμενο Δ. κατηγορούμενο

- 18.** «*Σαν είναι να φύγουνε, πηδάνε στο βαγόνι τους*». Τι εκφράζει η δευτερεύουσα πρόταση;
- Α. τρόπο Β. χρόνο Γ. σκοπό Δ. αποτέλεσμα
- 19.** «*αρχίζανε οι αποχαιρετισμοί, οι συγκινήσεις και τα ρέστα*». Η πρόταση είναι:
- Α. επιθυμίας Β. επιφωνηματική Γ. ελλειπτική Δ. σύνθετη
- 20.** «*Και γίνηκε σιδηροδρομικός, μα όχι σταθμάρχης*». Ποιο σχήμα λόγου εντοπίζετε στο απόσπασμα;
- Α. κυριολεξία Β. αντίθεση Γ. επανάληψη Δ. ασύνδετο σχήμα
- 21.** «*Δάσκαλε, τι 'ναι τούτο; Μακρύ σα σιδηρόδρομος είναι*». Το απόσπασμα αποδίδεται με:
- Α. ευθύ λόγο Β. αφήγηση Γ. περιγραφή Δ. πλάγιο λόγο
- 22. σταθμάρχης:** Πώς σχηματίζεται η ονομαστική πληθυντικού του ουσιαστικού;
- Α. σταθμάρχεις Β. σταθμαρχών
Γ. σταθμάρχες Δ. σταθμάρχои
- 23.** Σε ποια από τις παρακάτω φράσεις η αντωνυμία ανήκει σε διαφορετικό είδος;
- Α. του τις έβρεχε Β. το βιολί του
Γ. του βρήκε Δ. του είπε
- 24.** «*Το βρήκε σπουδαίο το σχέδιό του ο φίλος του*». Σε ευθύ λόγο τα λόγια του φίλου του θα ήταν:
- Α. «Φίλε μου, σπουδαίο το σχέδιό σου!»
Β. «Πολύ καλή ιδέα!»
Γ. «Ο φίλος σου είπε ότι είναι σπουδαίο το σχέδιό σου».
Δ. «Φίλε μου, η ιδέα με βρίσκει σύμφωνο!»
- 25.** «*Γελάσανε κι οι δυο τους και τσουγκρίσανε τα ποτήρια τους*». Πώς σχηματίζεται η πρόταση με τα ρήματα σε συνοπτική υποτακτική;
- Α. Να γελάνε κι οι δυο τους και να τσουγκρίζουν τα ποτήρια τους.
Β. Να γελάσουν κι οι δυο τους και να τσουγκρίσουν τα ποτήρια τους.
Γ. Έχουν γελάσει κι οι δυο τους και έχουν τσουγκρίσει τα ποτήρια τους.
Δ. Θα έχουν γελάσει κι οι δυο τους και θα έχουν τσουγκρίσει τα ποτήρια τους.